

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de plaatsing van digitale meters, de wijziging van enkele premies, de wijziging van artikel 7.9.2/0/16 en de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen
- Tweede principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de VREG

Samenvatting

Dit besluit voorziet in de verlenging van de verhoogde premie voor nieuw geplaatste isolatie aan de buitenkant van een buitenmuur of dak- of zoldervloerisolatie in combinatie met de verwijdering van asbest. De premie wordt verlengd voor eindfacturen vanaf 1 januari 2021 en aanvragen ingediend tot en met 31 december 2025. Ook de verhoogde premie voor de plaatsing van zonnepanelen in combinatie met het verwijderen van asbest wordt verlengd. Daarnaast wordt bepaald dat de sloop- en heropbouwpremie structureel wordt verlengd voor wie niet in aanmerking komt voor de federale BTW-verlaging.

De premie voor de plaatsing van PV-installaties, de PV-premie, wordt stopgezet voor PV-installaties die in dienst worden genomen vanaf 1 januari 2024. Aanvragen voor deze premie kunnen weliswaar nog worden ingediend ten laatste tot en met 31 maart 2024. De stopzetting van de PV-premie zal wellicht eind 2023 leiden tot een grote toename van het aantal PV-installaties, waardoor het niet altijd mogelijk zal zijn om binnen de vooropgestelde termijn van negentig dagen een digitale meter te plaatsen. In dat opzicht wordt voorgesteld om deze termijn van negentig dagen voor aanmeldingen tot 31 januari 2024 te verhogen naar honderdtachtig dagen.

Voorliggend ontwerpbesluit voorziet in de mogelijkheid dat de ontleners van de Mijn VerbouwLening zelf de Mijn VerbouwPremie zullen kunnen aanvragen en aanwenden als vervroegde terugbetaling van de lening, in plaats van dat dit wordt uitgevoerd door de energiehuizen.

Tot slot regelt dit besluit ook de oprichting van een platform om de aanvraag en controle van verschillende doelgroepgerichte maatregelen, waaronder de kortingsbon voor energiezuinige huishoudtoestellen, de gratis energiescan voor huishoudelijke afnemers, en de Mijn

VerbouwBegeleiding, te faciliteren. Via dit platform worden gegevens uit verschillende administratieve databanken opgehaald, die nodig zijn om de ontvankelijkheid van een aanvraag na te gaan.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 31 mei 2023 verkregen.

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2023/207 werd op 2 juni 2023 bekomen.

De Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid, heeft zijn akkoord gegeven op 3 juli 2023.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, heeft zijn akkoord gegeven op 5 juli 2023.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 7 juli 2023 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de VTC en de Gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen.

2 BESPREKING INGEWONNEN ADVIEZEN

A. VLAAMSE TOEZICHTSCOMMISSIE

De Vlaamse Toezichtscmissie (VTC) bezorgde op 12 september 2023 haar advies nr. 2023/088. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin enkele elementen bijkomend worden geïmplementeerd, zoals hierna beschreven.

A.1 Kwaliteit van de regelgevende grondslag

De VTC merkt op dat het ontwerpbesluit of de nota aan de Vlaamse Regering niet expliciet zou vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond van de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC geeft aan ervan uit te gaan dat de gegevens verwerkt zullen worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust”, waar het zou gaan om het opzetten van een platform voor het delen van gegevens. De VTC beveelt aan om dit te voegen aan het ontwerpbesluit of de nota.

¹ Zie VR 2023 0707 DOC.0898/1BIS

In tegenstelling tot wat de VTC stelt, werd de rechtvaardigingsgrond weldegelijk opgenomen in de nota aan de Vlaamse Regering: *“In het ontworpen artikel 10.1.13, §2, wordt een overzicht gegeven van de gegevens die nodig zijn om de voorwaarden te controleren die het recht openen op één of meerdere tegemoetkomingen, vermeld in de bovenstaande artikels. De verwerking is, conform het bepaalde in artikel 6, eerste lid, c), van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijken rust. Inzake de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) en de bewaartermijn wordt verwezen naar artikel 12.6.1, §3 en §4 van het Energiedecreet.”*²

A.2 Verantwoordelijkheid

De VTC vermeldt dat het ontwerp niet expliciet bevat wie de verwerkingsverantwoordelijken zijn. Daarnaast meent de VTC dat het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) verplicht zal zijn gelet op de lijst van de VTC met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35.4 van de AVG.

Zoals reeds werd aangegeven in de nota aan de Vlaamse Regering wordt, voor wat betreft de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n) en de bewaartermijn, verwezen naar artikel 12.6.1, §3 en §4 van het Energiedecreet. Artikel 12.6.1 van het Energiedecreet, dat de rechtsgrond vormt voor voorliggende verwerking van persoonsgegevens, stelt in paragraaf 3, achtste en negende lid, het volgende:

“Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is de dienst die de Vlaamse Regering, conform paragraaf 2, eerste lid, aanwijst, de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die conform paragraaf 2, eerste lid, aan die dienst worden toegekend.

Voor de verwerkingen van persoonsgegevens in het kader van het gebruik en het beheer van het unieke loket is de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming, voor de taken die aan de distributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij conform paragraaf 2, tweede lid, worden toegekend.”

Via voorliggend ontwerpbesluit zijn, voor wat betreft de behandeling en de verwerking van de aanvragen voor de tegemoetkoming voor energiezuinige huishoudtoestellen en voor de energiescans, het VEKA en de elektriciteitsdistributienetbeheerders of hun werkmaatschappij aangewezen door de Vlaamse Regering als behandelaar van de aanvragen. De elektriciteitsdistributienetbeheerders of hun werkmaatschappij staan in voor de toekenning van de voormelde tegemoetkomingen. In dat opzicht treden de partijen afzonderlijk, elk voor hun eigen doeleinde, op als verwerkingsverantwoordelijken. Eénzelfde regeling is eveneens van toepassing voor de behandeling en de verwerking van de aanvragen voor de Mijn VerbouwBegeleiding als vermeld in artikel 7.9.2/1, §1, 5° en 6°. Ook hierbij treden het VEKA en de energiehuizen beiden op als afzonderlijke verwerkingsverantwoordelijken. Dit wordt ter verduidelijking expliciet opgenomen in het ontwerpbesluit.

Wat betreft de uitvoering van een GEB: hiervan wordt nota genomen.

A.3 Minimale gegevensverwerking

De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking, maar vestigt de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen die een machtigingsvereiste instellen van de minister

² Zie VR 2023 0707 DOC.0898/1, p. 4.

bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer. Voor de mededeling van gegevens moet rekening gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams E-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.

Hiervan wordt nota genomen.

De VTC wijst tevens op de mededeling van persoonsgegevens die zal gebeuren in het kader van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting en die niet vermeld wordt in het Ontwerp of de toelichting.

Het is niet duidelijk waarop de VTC doelt. Er zullen in het platform immers geen gegevens verwerkt worden afkomstig van de subsidiedatabank van het Departement Financiën en Begroting.

De VTC merkt tot slot op dat er voor de bewaartermijnen voor de verwerkte gegevens van aanvragen niet steeds een maximumtermijn vastgelegd wordt en dat de termijn van vijftien jaar, vermeld in paragraaf 4 van artikel 12.6.1 van het Energiedecreet van 9 november 2008, niet verantwoord wordt. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, dienen in het ontwerpbesluit de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens voorzien te worden, of toch minstens criteria opgenomen te worden die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen zodat nagegaan kan worden of voldaan is aan de vereisten van de AVG. Bovendien dienen de termijnen in de nota verantwoord te worden.

Inzake de bewaartermijn en de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijken, wordt verwezen naar hetgeen bepaald is in artikel 12.6.1 van het Energiedecreet en wat integraal toepassing vindt op deze verwerking. Artikel 12.6.1 van het Energiedecreet stelt in paragraaf 4 dan ook het volgende:

“§ 4. De verwerkte gegevens over de premieaanvragen worden bij het unieke loket tot vijftien jaar na de beslissing tot weigering of tot uitbetaling van de premie bewaard.

In afwijking van het eerste lid worden de gegevens bij de premies die maar één keer kunnen worden verkregen, of waarbij er meer dan vijftien jaar moet zijn verstreken tussen verschillende premieaanvragen, bewaard voor de tijd die noodzakelijk is om die subsidieregels te kunnen handhaven of toepassen.”

Er dient opgemerkt te worden dat de bewaartermijn van vijftien jaar een maximale bewaartermijn betreft, waarbij er geen bevoegdheid werd gegeven aan de Vlaamse Regering om een specifiekere bewaartermijn op te leggen en te verantwoorden. Wat betreft de verantwoording van deze bewaartermijn wordt verwezen naar de motivering in de memorie van toelichting bij het decreet van 19 november 2021 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 en de Vlaamse Codex Wonen van 2021:

“Wat de bewaartermijn betreft wordt bepaald dat de gegevens binnen het loket worden bijgehouden gedurende een periode tot vijftien jaar na de uitbetaling van de premie. Die termijn moet, indien niet aan premievoorwaarden werd voldaan, de terugvordering ervan alsook het bestrijden van (energie)fraude mogelijk maken. Daarop wordt wel één uitzondering voorzien: de gegevens met betrekking tot de premies die slechts eenmalig kunnen worden verkregen, of waarbij er meer tijd dan vijftien jaar moet zijn verstreken tussen verschillende premieaanvragen, blijven bewaard voor de tijd die noodzakelijk is om die subsidieregels of -voorwaarden te kunnen handhaven of toepassen.”³

³ Parl.St. VI.Parl. (2020-21), nr. 915/1, p. 8.

“Wat de bewaartermijn betreft: in paragraaf 4 wordt bepaald dat de gegevens binnen het loket worden bijgehouden gedurende een periode tot vijftien jaar na de uitbetaling van de premie. De bewaartermijn van vijftien jaar houdt rekening met de wachtperiode die een aanvrager moet in acht nemen om voor werken waarvoor reeds een premie werd genoten, een nieuwe aanvraag te kunnen indienen.”⁴

Er dient eveneens opgemerkt te worden dat het tweede lid van artikel 12.6.1, §4, van het Energiedecreet in onderliggend platform momenteel ook geen toepassing vindt. Voorliggende tegemoetkomingen kunnen namelijk meer dan één keer worden verkregen.

Gelet op het voorgaande en rekening houdende met het feit dat er geen bevoegdheid werd gegeven aan de Vlaamse Regering om een specifiekere bewaartermijn te bepalen, wordt er geen verder gevolg gegeven aan de opmerking van de VTC aangaande de bewaartermijn.

A.4 Rechten van de betrokkene en transparantie

Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het ontwerpbesluit aan te vullen met de verplichting om deze principes op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

In tegenstelling tot wat de VTC stelt, moeten de vermeldingen met betrekking tot de rechten van de betrokkenen en transparantie niet in de regelgeving worden opgenomen. Dit zijn immers verplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de AVG en die zodoende rechtstreekse werking hebben, en waaraan de verwerker of verwerkingsverantwoordelijke op grond van de verordening ten alle tijden moet voldoen.

B. GEGEVENSBESCHERMINGSAUTORITEIT

Op de zitting van 29 september 2023, besliste het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit om voor voorliggend ontwerpbesluit te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Dit standaardadvies nr. 65/2023 gaat als bijlage 3.

Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de GBA wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, stelt de GBA in haar standaardadvies nr. 65/2023 niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. De GBA heeft dan ook besloten om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten en geeft op basis hieraan volgende aanbevelingen of opmerkingen:

- 1) De GBA vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.
- 2) De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorzienbaarheid, zodat bij de lezing ervan,

⁴ Parl.St. VI.Parl. (2020-21), nr. 915/1, p. 10.

eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden die verwerkingen zijn toegestaan.

Van deze opmerkingen wordt nota genomen.

3 WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

ARTIKEL 1 EN 12: Het stopzetten van de PV-premie (zie *infra*) voor installaties in dienst genomen vanaf 1 januari 2024, zal einde 2023 wellicht tot een grote toename van het aantal PV-installaties leiden. Daardoor zal het tijdelijk onmogelijk zijn om in alle gevallen binnen de vooropgestelde termijn van negentig dagen een digitale meter te plaatsen. Fluvius sluit namelijk contracten af met aannemers voor de plaatsing van digitale meters en moet hierbij de wetgeving overheidsopdrachten respecteren. Het is belangrijk dat strikt gehouden wordt aan de bepalingen in het bestek. Dit maakt het zeer moeilijk om extra specifieke opdrachten aan aannemers te geven in uitzonderlijke en onvoorziene omstandigheden. Daarom wordt voorgesteld om de periode van negentig dagen te verlengen tot 180 dagen voor aanmeldingen tot 31 januari 2024.

Als de plaatsing van een digitale meter een aanpassing van de aansluiting vergt of een wijziging of aanpassing van de meterlocatie, is het vaak onmogelijk om een digitale meter binnen de periode van negentig dagen te plaatsen. Daarom wordt voorgesteld een periode van honderdtachtig dagen op te leggen in het geval dat een aanpassing aan de aansluiting nodig is of ingeval een wijziging of aanpassing van de meterlocatie dient te gebeuren.

Ook als een prosumant een digitale meter weigert, is het onmogelijk om een digitale meter binnen de vooropgestelde periode te plaatsen. Het toegepaste juridisch traject met aangetekende ingebrekestelling, advocaten, rechtbank, deurwaarder/slotenmaker, ... neemt nu eenmaal veel tijd in beslag. Daarom wordt tot slot voorgesteld om de periode van negentig dagen op te schorten als de prosumant de digitale meter weigert en de netbeheerder hem of haar hiervoor in gebreke stelt.

Gelet op de hoogdringendheid van deze bepalingen, wordt voorgesteld deze in werking te laten treden op datum van publicatie in het Belgische Staatsblad.

ARTIKEL 2 EN 4: De verhoogde premie voor nieuw geplaatste isolatie aan de buitenkant van een buitenmuur of dak- of zoldervloerisolatie in combinatie met de verwijdering van asbest, wordt verlengd. Deze premie liep momenteel voor eindfacturen vanaf 1 januari 2021 tot en met 31 december 2023. Deze wordt verlengd voor eindfacturen vanaf 1 januari 2021 en aanvragen ingediend tot en met 31 december 2025. Deze verlenging geldt zowel voor residentiële (artikel 6.4.1/1 van het Energiebesluit) als voor niet-residentiële (artikel 6.4.1/5 van het Energiebesluit) gebouwen. De verhoogde premie voor dak- of zoldervloerisolatie in combinatie met asbestverwijdering heeft voor residentiële gebouwen geen einddatum.

Daarnaast verdwijnt de voorwaarde, vervat in artikel 6.4.1/1, zevende lid, die stelt dat er maximaal één jaar mag zitten tussen de eindfactuurdatum van de isolatie en de eindfactuurdatum van de asbestverwijdering. Deze facturen liggen sowieso maximaal 2 jaar uit elkaar, gelet op de algemene voorwaarde met betrekking tot facturen voor de aanvraag van de Mijn VerbouwPremie, vervat in artikel 6.4.1/6, §5 van het Energiebesluit.

ARTIKEL 3: De premie voor de plaatsing van zonnepanelen, de PV-premie, wordt stopgezet voor installaties in dienst genomen vanaf 1 januari 2024. De premie liep sowieso af op 1 januari 2025, maar dat wordt nu met een jaar vervroegd omdat zonnepanelen anno 2023 rendabel zijn zonder overheidssteun. Voor zonnepanelen die een keuringsdatum hebben vanaf 1 januari 2024 zal dus geen

premie meer kunnen worden aangevraagd. Aangezien de aanvraag van de premie op straffe van onontvankelijkheid uiterlijk drie maanden na de indienstname moet worden aangevraagd, kunnen er nog aanvragen worden ingediend ten laatste tot en met 31 maart 2024.

ARTIKEL 5: De verhoogde premie voor de plaatsing van zonnepanelen in combinatie met het verwijderen van asbest voor niet-verwarmde niet-residentiële gebouwen wordt, in lijn met de premies voor isolatie in combinatie met asbestverwijdering, verlengd. De premie wordt steeds in twee stappen aangevraagd: men dient eerst een aanvraag tot activatie van de premie in met de offerte en facturen van de asbestverwijdering. De tweede stap bestaat uit het aanmelden van de nieuwe fotovoltaïsche installatie bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder of zijn werkmaatschappij, gevolgd door een aanvraag tot uitbetaling van de premie.

De huidige wetgeving stelt dat de eerste stap, namelijk de activatie van de premie, moet worden aangevraagd tijdens de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 maart 2024, met een offerte en facturen die dateren van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023. De periode om de premie te activeren wordt nu verlengd tot 31 december 2025 en op de offertes en facturen wordt ter simplificatie geen einddatum meer toegepast want logischerwijs kan de offerte- en factuurdatum ook niet dateren van na 31 december 2025. Omdat de aanvraagtermijn met 21 maanden wordt verlengd, wordt ook de tweede stap met 21 maanden verlengd. Zo wordt de periode om de PV-installatie aan te melden verlengd en zal deze lopen vanaf 1 januari 2022 tot en met 30 september 2027. Ook de aanvraag tot uitbetaling wordt op dezelfde manier verlengd en kan ten laatste worden ingediend op 31 december 2027.

Artikel 6: Momenteel is reeds bepaald dat een verkregen Mijn VerbouwPremie of een premie voor het installeren van een PV-installatie, aangewend moet worden als een vervroegde terugbetaling van de verbouwenning. Op die manier krijgt de ontlener een herziening van de lening waardoor de maandelijkse aflossing daalt, of de resterende looptijd vermindert. Het energiehuis vraagt in dat geval in naam en voor rekening van die ontlener die premie bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder aan en wendt die aan als een vervroegde terugbetaling van die lening.

Heden wordt voorgesteld dat “zelfredzame burgers” de premies ook zelf mogen aanvragen en deze rechtstreeks aanwenden als vervroegde terugbetaling van de lening. Dit gebeurt op vraag van de energiehuizen, teneinde hun werklast te verminderen. Bij de vaststelling van de niet-correcte toepassing van deze bepaling door de premie-aanvrager/kredietnemer, zal de premie worden teruggevorderd door het energiehuis. In dat geval zal het energiehuis, na terugvordering, de verkregen tegemoetkoming alsnog aanwenden als een vervroegde terugbetaling van de verbouwenning.

ARTIKEL 7: De Vlaamse sloop-en heropbouwpremie werd ingevoerd op 1 oktober 2018 en liep in een eerste fase tot 31 december 2020. Deze premie was enkel van toepassing buiten de centrumsteden omdat er toen al voor de centrumsteden 6% BTW voor sloop- en heropbouw in voege was. De premie bedroeg 7.500 euro. De premie werd hervormd in 2021, omdat de federale overheid voor dat jaar tijdelijk 6% in plaats van 21% BTW mogelijk maakte bij sloop-en heropbouw voor een specifieke doelgroep. De Vlaamse sloop- en heropbouwpremie was voor die periode (aanvragen omgevingsvergunning in 2021-2022) enkel nog mogelijk voor wie niet in aanmerking kwam of kon komen voor de federale 6% BTW. De Vlaamse premie bedraagt voor omgevingsvergunning aangevraagd vanaf 1 januari 2021 10.000 euro per project. Omdat de federale overheid besloot om de tijdelijke 6% BTW te verlengen tot eind 2023, werd de Vlaamse sloop-en heropbouwpremie ook verlengd voor dezelfde periode (aanvragen omgevingsvergunningen tot eind 2023).

Sloop- en heropbouw van woningen is een belangrijk onderdeel van het energie- en klimaatbeleid. De beschikbare ruimte in Vlaanderen om te bouwen is beperkt. Het aansnijden van nieuwe ruimte om te bebouwen is minder gewenst. Gebouwen die niet of moeilijk kunnen gerenoveerd worden, worden bij voorkeur vervangen door veel efficiëntere nieuwbouw.

Daarom wordt voorgesteld om de Vlaamse sloop- en heropbouwpremie voor wie niet in aanmerking komt voor de federale BTW-verlaging voor onbepaalde tijd te verlengen. Hiervoor wordt een jaarlijks budget van 4 miljoen euro voorzien in de begroting. In tegenstelling tot de vorige jaren, is er geen einddatum meer voorzien, zodat wie een gebouw wil slopen en een woning wil herbouwen, dit beter kan timen en voorbereiden. Er komen wel extra voorwaarden dat deze premie niet mag gecombineerd worden met een aansluiting op het aardgasnet en dat alle afbraakwerken conform de wetgeving inzake asbestverwijdering worden uitgevoerd. Hiervoor wordt een extra bewijsstuk gevraagd: een asbestinventarisatetest of een sloopopvolgingsplan. De Vlaamse sloop- en heropbouwpremie wordt vanaf 2024 uitgebreid tot het volledige Vlaamse grondgebied. De schrapping van de uitzondering voor Vlaamse centrumsteden wijzigt niets aan het toepassingsgebied aangezien de Vlaamse sloop- en heropbouwpremie nog steeds enkel mogelijk is voor wie niet in aanmerking komt voor het verlaagde federale BTW-tarief.

ARTIKEL 11: Er wordt in het ontwerp gespecificeerd wie de verwerkingsverantwoordelijke is bij de behandeling van de aanvragen.

In het ontworpen artikel 10.1.14. worden de artikelen gerelateerd aan de basisrenovatiebegeleiding en de renovatiebegeleiding met focus op een EPC-verbetering, vermeld in 7.9.2/1, §1, 5° en 6° toegevoegd, aangezien de aanvragen voor deze begeleiding ook via het consultatieplatform zullen gebeuren.

4 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. Verlenging verhoogde premies voor asbestverwijdering en isolatie of PV

Voor de verlenging van de verhoogde premies voor asbestverwijdering wordt de meerkost opgevangen binnen de beschikbare middelen.

A.2. Financiering van beslist beleid rekening houdend met de vroegtijdige stopzetting van de PV-premie

De geschatte kost voor de aanvragen voor de PV-premie (ingediend in 2023, verwerkt en uitbetaald in 2024) bedraagt 57,5 miljoen euro. Hiervan wordt 8,1 miljoen euro voorzien in het Energiefonds. Het is waarschijnlijk dat er een 'rush' aan premie-aanvragen zal ontstaan op het einde van 2023 en de premie-aanvragen bijgevolg met naar schatting nog 10% zullen stijgen. Hierdoor is er nog 2,5 miljoen euro extra budget nodig. Gezien de Vlaamse Regering heeft beslist om de volledige kost van de PV-premie te vergoeden aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders om de nettarieven niet extra te belasten, is bijgevolg een bijkomend budget nodig van $(57,5 + 2,5) - 8,1 = 51,9$ miljoen euro in 2024. In de BO2024 is hiervoor 51 miljoen euro extra voorzien op artikel QE0-1QEE2KN-WT.

A.3. Structurele verlenging sloop- en heropbouwpremie

Voor de structurele verlenging van de Vlaamse sloop- en heropbouwpremie is er vanaf BO2024 een jaarlijks budget voorzien van 4 miljoen euro op artikel QE0-1QEE2KB-WT.

Het aantal goedgekeurde en uitbetaalde dossiers is fors gestegen in 2021 en 2022 en sedertdien gedaald ingevolge een minder aantal aanvragen:

- In 2019 zijn 521 dossiers goedgekeurd en uitbetaald voor een totaal bedrag van 3,9 miljoen euro.

- In 2020 was dit aantal opgelopen tot 1314 goedgekeurde en uitbetaalde dossiers voor een totaal bedrag van 9,85 miljoen euro.
- In 2021 werden in totaal 769 dossiers goedgekeurd en uitbetaald voor een totaal bedrag van 6,065 miljoen euro.
- In 2022 werden in totaal 446 dossiers goedgekeurd en uitbetaald voor een totaal bedrag van 4,107 miljoen euro.
- In 2023 werden in totaal al 186 dossiers goedgekeurd en uitbetaald voor een totaal bedrag van 1,770 miljoen euro.

Bij bovenstaande cijfers moet er ook rekening gehouden worden met de overflow van de eerdere jaren. Dat blijkt ook uit de cijfers van het aantal aanvragen van de afgelopen jaren:

- In 2021 werden 309 aanvragen ingediend. Hiervan werden er 218 goedgekeurd en uitbetaald (71%) en 67 geweigerd (22%) in 2021.
- In 2022 werden 523 aanvragen ingediend. Hiervan werden er 309 goedgekeurd en uitbetaald (59%) en 122 geweigerd (23%) in 2022.
- In 2023 werden op 9 augustus 2023 al 247 aanvragen ingediend. Hiervan werden er 47 al goedgekeurd en uitbetaald (19%) en 41 geweigerd (16%) in 2023. De rest van de dossiers is nog niet afgehandeld (65%).

Op basis van ervaring van de voorbije jaren, wordt er dus geschat dat dit jaarlijks over ongeveer 440 premie-aanvragen gaat. Bij een premiehoogte van 10.000 euro, vertegenwoordigt dit een budget van 4,4 miljoen euro. Deze maatregel werd in het VEKP doorgerekend tot en met 2030.

B. ESR-TOETS

Er werden geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR-toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De voorgestelde wijziging m.b.t het zelf aanvragen en aanwenden van de premie als vervroegde terugbetaling van de verbouwlening, heeft een positieve impact op de lokale besturen. Hierdoor zal immers de werklust voor de energiehuizen verminderen.

5 VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet het advies worden ingewonnen van de VREG. In uitvoering van de Septemberverklaring bevat dit ontwerpbesluit wijzigingen die op 1 januari 2024 in werking moeten treden. Gelet daarop wordt gevraagd aan de VREG spoedeisend dit advies te willen meedelen binnen de 10 dagen.

Hierna zal het ontwerp van besluit voorgelegd worden aan de Raad van State voor advies. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

6 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de plaatsing van digitale meters, de wijziging van enkele premies, de wijziging van artikel 7.9.2/0/16 en de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de VREG in te winnen, met het verzoek het advies spoedeisend mee te delen binnen de 10 dagen;

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft de plaatsing van digitale meters, de wijziging van enkele premies, de wijziging van artikel 7.9.2/0/16 en de oprichting van een online platform voor het faciliteren van tegemoetkomingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik, het rationeel energiebeheer en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen;
2. Advies van de VTC d.d. 12/09/2023;
3. Standaardadvies van de GBA d.d. 24 maart 2023.